

Izdejca vsak četrtek in velja s početkom vred ali v Mariboru s posiljanjem na dom za celo leto 40 K., pol leta 20 K. za četrt leta 10 K. Izven Jugoslavije 50 K. Naročnina se pošlje na upraviteljstvo "Slovenskega Gospodarja" v Maribor, Koroška cesta št. 5. List se dopošilje do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. Telefon štev. 220.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

1. štev.

Maribor, dne 5. januarja 1921. 1921/22.

55. letnik.

Visoki davki.

Nihče ne more našemu kmetskemu ljudstvu očitati, da ne bi vršilo svoje dolžnosti napram domovini — državi. Noben verižnik, noben vojni dobčkar ne doprinaša danes tako velikih žrtv na oltar domovlne, kakor ravno naši kmetski davkoplačevalci. Liberalec, sodrug naših slovenskih demokratov. Finančni minister Kosta Stojanovič, je preko narodne skupščine potom navadne papirnate naredbe povisil zemljiski in vse druge davke našemu kmetskemu ljudstvu. To zvišanje je tako visoko, da kmetičku kar lasje vstajajo po koncu, ko dobiva dan za dnevom nove opomine, predpise in rubežne odgovornosti oblasti in davkari. Zvišanje zemljarine, ki jo je uvedel liberalec Stojanovič, ni v nikaki primeri z dohodki kmetskih posestev. Marsikater kmetiček v bajtar si mora sedaj sredzime najeti za drage obresti dolg, da plača davke. Nobena prošnja, noben priziv ne pomaga nič. Se odloča ti nadajo. Listi poročajo, da bodo moralci davkoplačevalci odražati davke, ki se plačljivi še le do konca meseca maja že v prvih 14 dneh leta 1921! Kje nazame kmetič, bajtar ali mali obrtnik sedaj, ko ni nobenih dohodkov, tako ogromne svote?

Kaj pa porečajo gospodje samo-stojneži k temu? V Beogradu sedijo njih poslanci, a ne rečeno ne tudi v nevnu v obrambo našega ubogega ljudstva. Zakaj ne zinjejo v tem oziru nič za naše kmete? Ker ne smejo! Ker so pod komando demokratskih bankirjev, čiji glavni namen je načiniti velika bremena manj premožni in slojem in ščititi bogate banke, verižnike in

liberalne vojne dobčkarje. Zato ne rečjo nič, ker vodja slovenskih samo-stojnežev dr. Vošnjak sili v vladu, ker bi rad postal minister.

Marsikater kmetski volilec je ob volitvah stopil na stran Samostojcev, ker so mu agitatorji te stranke objubovali vse, kar je kdo želel. Ko so dobili vaše glasove, sedaj pa vam kažejo figo. Dosegli so poslansko čast in plačilo in to jim je dovolj. Ravno enaka nebesa kot samostojni so obljubovali volilcem rdečarji — socijalisti! Njih poslanci so šli v Beograd, tam prisegli, a kaj jim naprej mar beda ubogega ljudstva!

Mi pa pravimo: Način odmerjanja davkov in plačevanja istih se mora spremeniti, da hoče imeti država zadovoljnost med prebivalstvom. Najobremenjeni država z visokimi davki pred vsem one ljudi, ki so si med vojno in po vojni nakupili milijone. Tukaj pa je naj prifisne prav neusmiljeno svoj davčni vijak, pa bo imela takoj dovolj lepih dohodkov. Da bi pa morali ravno nižji sloji limati finance, ki so jih polomili liberalni ministri, to pa vendar ne gre! Davki se naj pravično porazdelijo na vse sloje in vse pokrajine naše države. Ko bo ljudstvo videlo, da vlada obremenju predvsem one, ki lahko plačajo in da šči i nižje sloje, med katere spada pred vsem kmet, delavec, obrtnik in nižji uradnik, bo ljudstvo tudi zadovoljno z upravo.

Moja želja je, da se še tudi drugi glasite k temu poglavju.

Davkoplačevalci, ki moram za posestvo 5% orala plačati nad 1000 kron davka.

Za gospodarsko osamosvojitev.

Spomnimo se gospodarskega položaja našega kmeta in malega posestnika v času tik pred vojno. Po zaslugi naših zadruž sicer ni prišel lahko v pest denarnim oderuhom, ampak si je mogel dobiti primerno in ceno posojilo v naših posojilnicah. Ker pa nobenemu gospodarju ni mogoče izhajati s posojili, to je pasivami, je moral tudi naš kmet spraviti svoje imetje, svoje pridelke v denar, ki je bil takrat skoraj edini kupčiški posredovalec v malem. Osobito ga je rabil za plačilo davkov in nakup svojih potrebsčin.

Až je pa prišel kmet do točke, kateri ni mogel preiti, brez občutne gospodarske škode. Mestno prebivalstvo in delavstvo je sicer kričalo, kmet je oderuh, pa vseeno bavalno z deželi. Kmet pa je bil v resnici siromak. Večinoma na njegov račun so neštevni

prekupci in meštarji dobro živelji, ne številni veletrgovci in tuji židovski špekulantje takorekoč na njegov razidalni hiši in palače. Pravim večino, ker drugi stanovi so imeli že svoje organizacije, ki so se potegovali za dobrobit in pravice svojih članov. Naš kmetovač pa je bil, ne da bi se za vedal, gospodarsko zasužen. In ta čut suženstva, podrejenosti in odvisnosti, ta njegova stanovska nezavese mu je prešla že v naravo tako, da se je mnogi tudi danes še niso iznebili.

Posestnik nikdar ni imel prilike, da bi sam narekoval ceno svojim pridelkom. Bil je na milost predan svojim izkorisčevalcem, ki so iz tega kolonialnega kapitala v njegovo škodo. Iz tega položaja so mu v izdatni meri pomagale naše nabavne in gospodarske zadruge.

Piruhi.

Spisal Jos. Premk.

Skoro zunaj vasi je stala Žungarjeva hiša, nekoliko v bregu, tako, da se je videlo čez vso vas in še daleč tja po okrajni cesti, ki se je vila med zelenimi travniki, kakor bela kača.

Stari vaščani so govorili — no pa morda nič bilo res; zanikati sicer ne morem, trditi pa tudi ne, pravili so namreč, da je bil ded Žungarjevega gospodarja takorekoč — berač in še večji nepridiprav, potepuh celo in rokovanjač.

Malo je po naši domovini rokovnjaških potomev, ampak o Žungarju se je govorilo tako. Bajtar je bil in rokovanjač — rokomav, ki je ukradel, kar je dosegel — tako je vedno dejal stari Jernej. Rrokovanjačil je denar, potem pa je zdal tisto hišo zunaj vasi, ker ga je bilo bojda sram prebivati med spodobnimi in poštenimi sovaščani.

Drugi so govorili prav tako, a veliko jih je zopet bilo, ki niso vedeli o Žungarjevih prav nič slabega.

Naj že bo preteklost Žungarjeve rodovine taka aliaka, resnica pa je,

da je bila Žungarjeva Rozalika tako zalo in brhko dekle, da bi bila vsaka rada zamjenjala svojo lepoto z njo, pa da so bili njeni dedi in očetje sami rokovanjači.

17 let je imela takrat Rozalika. Njene je bila nekoliko zagorela, a izpod gostih, črnih obrvi je metalo nevarne puščice dvoje velikih in tako zagonetno globokih oči, da se ni kmalu rešil, kdor se je zagdal vanje. Daleč krog je slovela Rozalikina lepota.

Pred cerkvijo so jo ogovarjali vaski fantje kar vprito svojih ljubic in marsikdo je stopil za njo, a vrnil se je žalosten: Rozalika je bila ponosna. Ponoči pa so pod njeno okno kar romali; drug drugega so podili s polemi in gorjačami.

Ako se je zgodil kak pretep, bilo je gotovo v bližini Žungarjeve hiše, tako da je naposled moral pobegniti Rozalika pred sitneži v podstrešno lebico. Ampak tudi to ni dosti pomagalo. Od vseh krajev in koncev so primale lestve tja do podstrešnega okna, kjer so cveteli tisti lepi nageini.

Vsek je prišel s svojo lojtrico in nekoč se je zgodilo, nad čemer se je razum deklet smejala vsa vas: fantje so

Istih zasluga je, da se danes vzdržuje prodajna cena poljskih pridelkov na sedanjem srednjem višini, ne morada, ker so organizirale ves nakup, kar bi bilo edino pravilno, pač pa so uspešno konkuirale s krajevnimi kupovalci.

Kako bi izgledala stvar v nasprotnem slučaju, nam kaže najbolj primer, ki se je dogodil v nekem kraju. Čudotvorna zadružna je vsled prenapolnitve prostorov ukinila nakup gotovega pridelka za 14 dni. Že so izrabili gotovi ljudje to okolnost, da so plačevali kmetom, ki so pripeljali blago od daleč v dobrini veri, da se dobro plača, do 50% pod dnevne ceno. K temu je nepotrebna vsaka opomba.

Obeta se nam doba v najbližji prihodnosti, ko bo konkurenca velekapitala onemogočila malega trgovca sploh. Se manj bo pa mogel z istim konkurrirati kmet, kot posameznik. Ne smemo sedaj preiti dejstva, da smo v agrarni državi. Naš posestnik težko ali pa sploh ne bo mogel tekmovati s ceno potiških pridelkov iz rodovitnejših delov države. Na površju bo se mogel vzdržati le, če se gospodarsko združi. Mnogo je naših posestnikov,

ki uvidijo potrebo skupnega nastopa, svojo korist in gospodarsko možnost v organizaciji doslej razcepljenih in zato tako malo upoštevanih kmetskih moži. Žal pa, da je število onih, ki v svojo škodo nočajo razumeti položaja, še dokaj večje.

Pravijo, da smo agrarna država in vendar je kmetski edini stan, ki se ga smelo trdi, najmanj upošteva in ne more udejstviti svojih teženj nasproti vsem drugim stanovom. Spominjam, da se je onemogočila Središnja zadružna, ker bi s svojim nam nom posegala v račune nekaterim mogotcem.

Dolžnost vseh naših zavednih mož, pojasnjevalno vplivati na svoje sede, da se gospodarsko osamosvojimo potom združenja. Zanesimo se na svojo lastno moč, ker če bomo čakali dobro, katere bi nam delili drugi, bomo bridko razočarani, kakor smo bili že neštetokrat. Ne glejmo brezdelno naših zadruž pri njih razvoju, ter čakamo od njih koristi, predno smo sami sploh ganili s prstom! Podpirajmo že sedaj naša podjetja in zavode, da bo jih naša kriza, ki bo nastopila neizogibno, močne in nerazrušljive. Tako bodo iste zadruge naš ponos in tudi naša korist.

Politični ogled.

Jugoslavija. Radič nemu tarosti Nikololu Pašiču je poveril regent halogo, da sestavi novo vlado. Prvi poizkus za sestavitev nove vlade se je Pašiču ponesrečil, v drugič mu je uspelo, da sta se pobotali najmočnejši politični stranki: radikalni in demokrati, katerih zastopniki tvorijo novo vlado. Pod predsedstvom Pašiča že imamo danes novo beograjsko vlado, ki obstoji iz 6 radikalnih ministrov, 5 demokratov in 2 muslimanov. Ministrstva verstva, ishrane in za javna dela pa še čakajo nezasedenja za razne klube, ki bodo še stopili v vladu. Nova vlada je prisegla regentu in že je imela prvo sejo 3. t. m. — Poslanci, ki so se mudili na božičnih počitnicah, bodo začeli zborovati v konstituanti 12. t. m. — Beograjska vlada je tudi zelo ostro nastopila proti komunistom po celi Jugoslaviji. Govori in piše so, da so nameravali komunisti vrčeti našo vladarsko hišo, pomoriti in odstraniti ministre ter druge politične vplivne osebe, da pomorejo do vladje sovetom po ruskem načinu. Vlada je prisla na sled temu prevratnemu gibanku komunistov, zaprla glavne kolodvorne zadruge tega gibanka, ustavila vsa komunistična glasila in zaprla zborovale in zborovalne prostore komunistov. V Beogradu samem je bilo dosegajti are-

tirnih 150 oseb. Veliko komunistov se je ustrašilo tega resnega nastopa vlade in kar trumoma zapuščajo komunistično stranko.

Italija. D'Annunzijeve samodružne slave na Reki je konec. Italija je poslala, da izpolni mirovno pogodbbo z Jugoslavijo, proti Reki generalu Caviglia, ki je prijel d'Annunzija iz suhega in morja. Prišlo je med italijanskimi četami in d'Annunzijevimi legionarji do srditih bojev, ki so zaustavili več smrtnih in ranjenih žrtv na obeh straneh. Ko je d'Annunzijo uvedel premoč, se je udal, odstopil od svoje kvarnerske regence in novejša poročila pravijo, da je pobegnil iz Reke na aeroplantu v Avignon na Francosko. Za d'Annunzijem je prevzel resko vlado občinski svet, ki se je udal na vse zahteve, katere je stavil general Caviglia zastran predaje mesta. Za d'Annunzijem so se podali tudi sveve njegovi legionarji, ki so se odpeljali iz Reke proti Trstu. — Vso od Italijanov zasedeno ozemlje, ki pripada po mirovni pogodbi naši državi, bodo Italijani zapustili 10. t. m.

Austria. Poslaniška konferenca v Parizu zahteva od Ogrske, da do Sv. Treh Kraljev predava Avstriji vso zapadno ozemlje, ki je priznano po mirovni pogodbi Avstriji. — Že-

s stepli, a v tistem hipu je nesreča prinesla mimo hiše dva orožnika, da so fantje pobegnili; zjutraj pa so gledali vaščani Žungarjevo hišo zabarabirano od mnogih lestev in dosti so imeli posla gospodarji, da so si izbrali zopet svojo.

Ali ko so naposled uvideli, da je Žungarjeva neizprosljiva, so jo nekoli opustili, a skrivoma je še marsikom hrepeleno srce tja v Žungarjevo hišo . . .

Naposled pa se je zvedelo, da Žungarjeva vendar ni taka, kot se je mislilo, ampak da jih je zavračala sama radi tega, ker je že imela svojega fanteta. To jih je razjezilo tem bolj, ker ta France, ki ga je ljubila, ni bil iz njihove vasi, ampak iz sosedne, dasi je bila vse ena fara. Tudi ni bil bogve kako premožen, a lep fant je bil, to se mu ni moglo odreči — in to je bilo Žungarlikova lepota!

Ljubila sta se na tihem že skoraj eno leto, dasi sta se sestajala redko. Ali Žungarjeva je že dobila vzrok, da je pohitila iz polja bolj ob njivah, kjer je delal France, ta pa je tudi mnogokrat v jutru, ko je šla Žungarliku po vo-

do, prihitel v to vas in čakal pri studencu gori v rebru skrit v grmovju. Težavna je bila taka skrivna ljubezen, a zaradi tega bolj sladka . . .

Tisto leto pa je moral na jeseu k vojakom. Krafko je bilo slovo, tam zakurop snopov sredi polja, a zato je bilo v srcu tem večje hrepelenje po skorajnjem svidenju . . .

Dolga je bila potem tista zima imelo ji je bilo dolg čas po njem, skrbelo jo je — kako se mu neki godi pri vojakih . . . Pisal ji je širikrat, pa ko so zopet ozeleneli trani in je prisla pomlad, je dobila od njega dolgo pismo:

"O Veliki noči pridev gotovo na dopust. Težko že čakam tistega veseloga časa, ko bom požvenkljal ob svoji strani tam na vasi vprito lantov s svetlo, dolgo sabljo. Vedno še mislim nate, Žungarlik! Kadar sem najbolj žalosten, pa pogledam v svoj kovček, kjer še vedno hranim tisto rdeče cukrano srečo, ki si mi ga prinesla od Sv. Valentina. Ali še več, kak listek je v sredi?"

Dušo, srce, vse bi ti dala
Tebe edino ljubeza Žungarli.
(Konec prih.)

čezničarji graškega okrožja južne železnice so napovedali štrajk in zahtevajo zvišanje plač.

Rusija. Mirovna pogodba med Rusijo in Ukrajinco je sklenjena. Ta pogodba priznava neodvisnost obeh držav, ki stoji med seboj v vojaško-gospodarsko zvezo. — Rusko-angleška govinska pogodba je tudi že pripravljena za podpis.

Tedenske novice.

! „SLOVENSKI GOŠPODAR“ stane za celo leto 40 K, za pol leta 20 K, za četrt leta 10 K. Izven Jugoslavije pa stane 50 K. Naročnina se pošlje na upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta št. 5. List se dopošilja do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. Katoliški Slovenci, agitirajte za list, ki se že čez 50 let bori za pravice našega naroda!

VODSTVO Slov. ljudske stranke je imelo v torek, 4. januarja, svojo sejo v Celju v hotelu »Pri belem volu«. Člani vodstva so prišli s vseh strani. Zborovanje se je začelo ob 9. uri predpoldne ter se je popoldne nadaljevalo in končalo ob 7. uri zvečer. Predsedoval je načelnik stranke poslanec dr. Korošec, ki je izčrno poročal o notranjopolitičnem položaju v naši državi. Podal je jasno sliko o razvoju dogodkov v naši ustavotvorni skupščini od njenega početka, o začasniem poslovniku, o razmerah in pogajanjih med strankami, od politiki naše stranke in Jugoslovanskega kluba. Po tem poročilu je bila enoglasno sprejeta rezolucija: »Vodstvo SLS, zbrano na svoji seji v Celju 4. januarja, izraža Jugoslovanskemu klubu svoje zaupanje in popolnoma odobrava njegovo taktiko.« Nato se je razpravljal o nekaterih vprašanjih (zlasti o vprašanju monarhije in republike) ter se je enoglasno ugotovilo, da vlada v stranki v presojanju teh vprašanj popolna složnost, ki bo našim nasprotnikom temeljito skali veselje, katero bi imeli nad kakšnim razcepom v stranki. Na vrsto so prišla vprašanja o strankinem časopisu, o organizaciji in druge važne zadeve. Zbor strankinega vodstva je nudit sliko sloge in svežosti, ki vlada v naši stranki in nam daje jamstvo, da bo Slov. ljudska stranka dosledno delovala po svojem programu za blagoradna in države.

! OKRAZNI ZADRUŽNI SHOD se vrši v pondeljek, dne 10. jan. 1921 v Rajhenburgu v kaplaniji. Začetek ob 9. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Pozdrav načelnika okrožja. 2. Predavanja: a) Obrestna politika v sedanjem času. b) Zadružno delo po vojski (gospodarske zadruge). 3. Vprašanja zastopnikov raznih zadrag, razgovor o raznih zadružnih zadevah. Na shod rabimo tudi zaupnike Slov. kmetske zveze. Poroča posl. Pušenjak.

! KAJ JE Z VRNITVIJO odvezetih 20%? Začetkom decembra 1919 se je pri kolkovanju starih bankovcev izvzelo ljudem 20%. Še do danes se ni ljudstvu povrnilo, kar se je prej obljubovalo. Odvezemanje 20% je odredila liberalno-socijaldemokrščka vlada. Tisti čas so bili na vladnem krmilu še sami demokrati in rdečkarji. Samostojni sedišči sedaj v Beogradu, pa še niti besedice niso zinili za povrajetev odvezetih 20%. Kmetska zveza je od 1. dec. 1919 naprej neprestano v listih, na shodi in po svojih poslancih zabelevala, da mora vlada vrniti ljudstvu, kar mu je odvezela. Samostojna je glede 20% ovajala oblastem naše ljudi, ki so se zavzemali za ljudske ko isti. Samostojni priganjač S-č-hnuderl je celo pisal dr. Žerjavu, naj zapr Žebota, ker je zahteval vrnitev odvezetih 20%.

! STAVKA RUDARJEV. Stavka rudarjev v Trbovljah, Hrastniku in v Zagorju traja še nadalje. Pri deželni vladni v Ljubljani so se opetovano vršila pogajanja zaradi stavke, toda dosedaj brezuspešno. Ravnateljstvo trboveljske premogokopne družbe je izjavilo, da zviša rudarjem prejemke od 2 do 9 krov na dan pod pogojem, da temu primerno zviša ceno za premog. Ker pa vlada odklanja zvišanje cen za premog, so bila vsa tozadovna pogajanja dosedaj brezuspešna. V sredo dne 4. januarja se vrše še nadaljnja pogajanja, od katerih se pričakuje, da bodo odločilna za nadaljni potek rudarske stavke.

! KOSTA STOJANOVIC. Dne 3. januarja je v Beogradu umrl v starosti 54 let finančni minister Kosta Stojanović. Umrl je bil pristaš Jugoslovanske demokratske stranke ter rodoni Macedonec iz Bitolja.

! DR. TAVCAR, župan Ljubljanski in novoizvoljeni poslanec Jugoslovanske demokratske stranke, se je od povedal poslančevanju. Na njegovo mesto stopi profesor Reisner.

! DOGODKI pri Gornji Sv. Kungoti pred sodiščem. Dne 30. oktobra je okrajni sodnik Emil Kramer, debel prijatelj novinarja Pirca sodil o dogodkih povodom shoda Kmetske zveze pri Gornji Sv. Kungoti. Kakor znano, so pristaši »Samostojne« in »socialdemokratske stranke v lepi bratski slogi brez povoda napadli z gorjačami in plankami mirno zborujoče pristaše KZ v kungoški šoli. Reditelji so naval napadalcev, ki so bili pijani, srečno odbili, jim pobrali orožje ter jih vrgli iz šole. Pri spopadu so bili na obeh straneh poškodovani. Seveda so dobili samostojni in rdečkarji z lastnimi gorjačami več kot naši. Našim niti na misel ni prišlo, da bi divje napadalce božali z mehkimi rokavicami, ampak so dali pretepaškim napadalcem pošteno plačilo za njih »turo«. Nasprotniki so skušali celo zadevo tako zasukati, da »samostojni« in »rdeči« niso imeli namer motiti zborovanja, ampak, da so samo radi varnosti vzeli seboj planke in enako orodje. Tudi so tajili, da bi bil napadalce kdo najel, nahujskal ali celo opijanil. Naš zagovornik dr. Juvan je predlagal, da se zaslitra priči, ki potrdita, da se je napadalce več dni poprij prepariralo na napad in da se jim je zato dajalo pijače — vina in žganja — kolikor so hoteli. A sodnik je ta predlog brez utemeljitve odklonil. Sodnik se je postavil na stališče, katerega ne moremo razumeti: Napadalci so nedolžni, a krivi so reditelji zborovalci, ker se niso pustili natestip in pobiti. Kdor razume tako salomonsko mnenje, bo gotovo zveličan! Po mnenju teh novodobnih Salomonov bo v prihodnje najbolje, da se pri takih slučajih napadalcem da posebna pohvala za »trudopnis« nastop. Laž je, kar pravi »Tabor« o tej razpravi, da sta bila obsojeni samo Zebot in župan Galumder. Res pa je, da so bili obsojeni tudi samostojni, kot n. pr. mlinar »priljubljeni« Lebavitsch, sociji Krištof itd. Pravdne stroške morajo plačati vsi enako: naši, kakor samostojni in sociji. — Gospodje »Taboriti«, vaše poročilo je samo laž in laž ima še tudi v Jugoslaviji kratke noge!

SILVESTROV VEČER ljutomerskega Sokola. Na novega leta v jutro ob pol petih so se vračali naši ljutomerski Sokoli iz Silvestrovega večera. Moglo je biti to nekaj krasnega, da so ljudje še čakali Novega leta. Ko so naši zavedni Ljutomoržani in okoličani šli k sv. maši, so tisti gospodje, ki so imeli »Nebesa na zemlji« rafali in vriskali vsak na svoj dom. Lep vzgled je to za našo mladino. Starši, pazite na otroke, da vam jih ne bo pograbil sokolski zmaj v pogubo. Bodite prepričani, da će že otroci želijo po zabavi, jih pustite k orlovskemu naraščaju, nikdar pa v društvu, ki vzgaja pijance in ponočne razgrajače.

SCHLEIERTANC v Soštanju. Kako brihtni so naši šostanjski nasprotniki, nam je pokazala njihova priveditev na Silvestrovo. Med drugim so obetali za ta večer tudi »Schleiertanz«, ki bi ga naj plesale prve šostanjske krasotice. Ali svoboda je paš svoboda, zato je pa tudi igral in pel vsak po svoje, »Schleiertanz« pa je sploh izostal, ker so se začeli ženini in »kvazi-ženini« naših deklekt puntati, da bi drugi pasli pogledi na njihovih idelih. Popolna blamaza bi bila tukaj, da se ni v zadnjem trenotku našel neki Šmigovc, sin vojnega dobitnika in vodje naših socijaldemokratov s svojo »tragi-komedijo«. Fant je sicer socijaldemokrat, ali ker je bogat, mu pač njegovi sodrugi ne smejo zameriti, če včasih pri liberalni burzuaziji malo pomaga. Tako je pomagal tudi ta večer kot igralec, pevec in pivec. Ali pri plesu, ki pri nas pri nobeni zabavi, kakor tudi pitje ne sme izostati, je fant na svojo veliko žalost zapazil, da ideal raje v družbi nekega inteligentnega uradnika. To bilo všeč, čeprav je po progove pol. stranke ljubezen svetega. Pognal si je kroglo v glavo, prišla samo v desno ramo. Po vsega še torej slabostrelec! Re

torej, da leži sodrug Šmigovc v celjski bolnici, kamor mu je na povelje svojega brata moral slediti tudi njegov ideal in sicer kar v plesni obleki! In glej, on, ki je poskušal samoumor je žel se največ simpatij — posebno pri ženstvu. — Sedaj iščejo krivcaposkušenega samoumora povsod, le v svobodomiseln vzgoji ne!

! NOVOLETNA VOSCILA so našemu uredništvu poslali vrli slovenski fantje, služeči v vojakih 3. bataljona v Negofinu v Srbiji. Bog živi naša versko in narodno zavedne slovenske fante!

! NESRECA. Na starega leta je bil pokopan posestnik in sodar Jožef Kocuvan iz Svojaka pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Mož je šel na Stefanovo v klet k prijateljem. Ko je pa šel iz kleti, je še govoril na stopnicah nekoliko s prijateljem, Kocuvanu pa se zdrsne noge in padel je po stopnicah v klet in obležal nezavesten. Zadobil je na glavni rano, iz katere je lila kri. Prijatelj pa, ki je bil zraven, je zbehal. Se le za eno so ga rešili drugi, a bilo je že prepozno. Zdravniške pomoči so bile brezuspešne. Obilna udeležba počesa je pokazala, da je bil mož prijavljen.

! AVSTRIJA zvišala brzjavne pristojbine. Avstrija je s 1. januarjem t. I. zvišala vse brzjavne in telefonske pristojbine. Zvišanje je zelo znano. V. brzjavnem prometu stane se daj vsaka beseda 2 K, za inozemske brzjavke pa 3 K. Najnižja pristojbina za brzjavke znaša 20 K. V istem razmerju so zvišane tudi telefonske pristojbine. Te dni bodo še pa tudi zvišane vse počne pristojbine.

! SAMOMORI v Budimpešti. Na Madžarskem in zlasti v Budimpešti se slučaji samomorov strahovito množijo. Tako n. pr. je na Silvestrov večer Budimpešti izvršilo samomor 12 oseb. Samomorilci so izjavili, da v novem letu nočejo nadaljevati dôsedanjega bednega življenja.

! PRESTOP V KAT. CERKEV. Monakovski list »Sächsische Volkszeitung« piše: Pred dnevi je prestopil iz lutovske vere v katoliško cerkev v učenjaških krogih znani protestantovski župnik in pastor v slovitem saks. kopalnišču Lansigk, dr. Albani. Odpovedal se je svoji službi kot protestantovski župnik in pastor. Dr. Albani je bil delj časa protestantovski župnik na Koroškem in na Stajerskem in je kot tak se temeljito seznanil z načeli katolike, katero je spoznal v njenih vekovečnih resnicah, dogmah, napravah in naukah. Od vseh strani, tudi od zelo merodajnih, se je skušalo vplivati na moža, da za nobeno ceno ne prestopi v kat. cerkev. Toda dr. Albani se ni zmenil ne za grožnje in ne za prigovarjanja, marveč je sledil svojemu prepričanju in svoji vesti, da tako zajema vekovečne resnice ob izvirku katoliškega življa ter se podal kot menih v tisoč celico benediktinskega samostana Sv. Otilije pri Monakovem. Ko se je dne 15. nov. 1920 odpovedal svetji službi kot lutovski pastor, je izrekel besede: »Svojo službo bom nasekel pri družbi za krščansko umeinitv v Monakovem.« Prestop tega velikoga protestantovskega učenjaka je vzoudil v vseh krogih Nemčije senzacijo.

! BETHMANN-HOLLWEG umrl. Na Nemškem je umrl bivši nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg. Umrl je bil eden glavnih sokrivcev svetovne vojne in desna roka bivšega cesarja Viljema.

! RAZOROŽITEV NEMCIJE. Francoski maršal Foch je izjavil, da je Nemčija dosedaj izročila Franciji 11.000 topov, 30.000 še ne dodelamlj topovovih cevi, 163.000 strojnič, 3 milijone ročnih granat, 25.000 motorjev za letala, 17.000 letal, vse podnorské čolne ter storai »se vojno brodovje.«

! IZ RUSKEGA VIJETNISTVA se je te dni vrnil Avguštin Podmešek, posestniški sin iz Marnega, občina Dol pri Hrastniku. Bil je v vjetništvu celih 6 let. Zanimiva so njegov pričevanja o ruskih razmerah, od kar so v tej nesrečni državi zavladali eviki. Tako n. pr. stane ena kraljica do 70 do 80.000 rubljev, par moževljev od 30 do 40.000 eno jajce do 10 do 150 in en funt soli 1.500 rubljev.

Kljud temu, da so to nekaj tako bogato državo spravili komunisti ob prepada, se še vendar najdejo, ki se potegujejo za komuniste. Kljudem bi svelovali, naši bi pohi-

telci v Rusijo samo za nekaj dni še prišli bi do prepričanja, da boljševiki in komunisti niso za nobeno človeško družbo.

! SPLOŠNO NEZADOVOLJSTVO in beda v Rusiji. Potniki in begunci, ki prihajajo iz Rusije, nam slikajo počasje te nekdaj bogate in mogočne države kot skrajno opasen in obupen. Saj je sam poglavar te države, naš komunist Trockij, nedavno izrekel,

s svojem govoru sledeče značilne besede: »Vsled gospodarske razdraposti vlada med širokimi delavskimi in boljedelskimi ljudskimi množicami večka nezadovoljnost, ki se utegne vsak hip spremeni v revolucijo. Beda je postala splošna. Novega se ne izdeluje prav nič, živil je pa veliko prema. Brez pritiska in kazni se ne bode obrnilo na bolje. Treba se bo poslužiti skrajnih sredstev. Spomladi boma ali oni del mesta Moskve porušili, tamkaj zgradili dvoje velikanskih poslopij z dobrimi stanovanji, s skupnimi kuhinjam in oskrbovali za otroke, kajti matere ne morejo več preživljati v svojih otrok in bomo na ta način ustvarili vzgled, kako se zamore graditi.« Na trpkem način bi nihče ne mogel označiti položaja ruskega prebivalstva, v katerega so Rusijo porinili komunisti. Ako bi bila ta lastna izpoved tega groznega zločinka združena le z najmanjšim znakom kesanja, bi bila dana vsaj ena olajševalna skoličina. Zbrise pa ta tiran doberstvo svojih izvajanj s sklepničnimi besedami, ko pravi, da namerava porušiti del mesta in zgraditi hiše za otroča. Ali bo mar na ta način pomagano milijonom ljudem, katere je komunizem nahnil v bedo in nesrečo? Potniki iz Rusije zatrjujejo, da so dnevi boljševizma in komunizma v Rusiji že šteči. Ob preobratu bo pa nastalo v Rusiji klanje, morija in požigi, kakoršni še svet ni videl!

! LASTNO MATER ZABODEL. V St. Vidu nad Ljubljano je z bajonetom zabodel vojak Cirman svojo lastno mater vdovo-mesarico. Kot vzhrok se navaja zopetna omožitev mesarice-vdove.

! UMRL je v Zetarovi pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v starosti 70 let prevžetkar Jožef Zorko. Na Prevorju pri Pilštanju je pa zatisnil na veko svoje odi tamošnji posestnik Jurij Bovalha, mož, kateri si je stekel za olepanje domače župne cerkve nevenljivih zaslug. Na Kušerniku pri Sv. Jakobu so pa spremili k včnemu počitku tamošnjega kmeta Alojzija Lorber. Rajni je bil blag mož in pravi vzorg-gospodar. Vsem trem vrlim rajnim možem svila večna luč!

! OKRAJNO SODISCE v Prevajah. Za one slovenske dele Koroške, ki so prisojeni naši državi, je v Prevajah ustanovljeno lastno okrajsko sodišče. Podrejeno bo mariborskemu okrajsnemu sodišču.

! BOLJSEVISKA grozodejstva na Ruskem. Nepopisna so gorja, katera so ruski komunisti povzročili v Rusiji. Londonski list »Times« poroča, da so boljševiki v zadnjem času na otoku Krimupostreli čez 13.000 oseb. In pri nas so se še našli ljudje, kateri so pri zadnjih volitvah glasovali za komuniste. Nobeden treznomisleč človek ne dvomi, da je tem ljudem pamet zavrstila!

! GROZEN POTRES v Južni Ameriki. V meriki v okolici mesta Buenos-Aires so imeli grozen potres, ki je zahteval 7000 človeških žrtev. Mnogo oseb je pa bilo poškodovanih.

Gospodarstvo.

Vinarski in sadarski odsek Slov. kmetiške družbe v Mariboru.

imel je dne 11. decembra 1920 svojo šteto redno sejo v Mariboru, kjer se je poslovavalo o raznih aktualnih vprašanjih v vinarstvu in sadarskemu, glede katerih so se sklenile resolucije, ki so se predložile vsem merodajnikom oblastom v nadaljnjo rešitev.

1. Glede uvoza italijanskih vin. Opazarja se na nevarnost, ki preti našemu vinarstvu vsled uvoza italijanskega vina in se zahteva, da se Italijani pri predstojecih trgovinskih pogajanjih uvoz vina ne dovoli, oziroma določi na uvoz italijanskega vina tako visoka carina, da bo omogočena našim vinoigradnikom konkurenca. Da se to lažje doseže, se od vlade zahtie-

va, da pritegne k omenjeni konferenci, ki temeljito pozna odnose vino-gradništva v Jugoslaviji in Italiji.

2. Gleda sklepanja trgovskih pogodb z raznimi državami. Ker je država neposredno pred sklepanjem trgovskih pogodb z vsemi sosednimi in drugimi vinorodnimi in nevinorodnimi državami, se opozarja merodajne vladne faktorje, da z vso energijo ščitijo našo vinogradništvo na ta način, da onemogočijo uvoz vina iz vinorodnih držav ter dosežejo ugodne izvozne pogoje za naše vino v nevinorodne države. Da se ta cilj z vso gotovostjo doseže, zahtevamo pritegnitev strokovnjakov-vinogradnikov kot ekspertov našim delegacijam, določenim za mednarodna trgovinska pogajanja.

3. Gleda kuhanja žganja iz sadja ter sadnih in grozdnih, kakor tudi vinskih odpadkov.

Ker se kuhanje žganja iz sadja, sadnih ter vinskih tropin in drož kmaj izplača in vsled tega mnogi rajišči kuhanje žganja opusto in gredo na ta način mnogi gospodarski proizvodi v zgubu, poziva odsek vlada, da naj to zadevna določila spremeni in zahteva:

a) Trošarina na žganje se naj pobira v srebru, toda ne povlašča istočano število hektoliterskih stopinj za 100%, ker se kuhanje žganja pod sedanji pogoji ne rentira in bodo ostale neizrabljene v prihodnje velike množine sadja, sadnih in vinskih odpadkov, ki gredo drugače v pogubo.

Kar se tiče trošarine proste žganju vsebujejo dosedanji predpisi eno celo vrsto določil, ki ne odgovarajo današnjim razmeram, oziroma vsled katerih zgubi en gotovi del posestnikov in na posestvu zaposlenih delavcev (viničarjev), čijih odškodovanja za delo obstoji večkrat ravno v odpadkih sadja in vinskih tropin, ki se nedajo na drugi način izkoristiti, pravico do proste žganjekuhe, zatorej zahteva odsek:

b) da se med člane služabništva naj prišteje tudi vse na posestvu zaposlene delavce po skupnem številu delavnih dni na leto.

c) Pravico proste kuhe naj ima vsak producent brez ozira na to ali plačuje kak obrtni kavek ali ne.

d) Posestnikom, ki imajo več posestev, naj se da na prostu, da kuha na vsakem posestvu en gotovi del njim za prosto kuho priznanih dni.

e) Deputati viničarjev v obliki tropin in sadja ali drož se naj upoštevajo kot njih lastni pridelek, ki ga sme viničar prosto kuhati pod istimi pogoji, kakor posestnik-producent.

f) Naj se dovoli, da se smejo kuhati trošarine prosto različne vrste sadja, sadnih in vinskih odpadkov v raznih terminih skozi vse leto.

g) Naj se povlašči časovna doba za trošarine prosto kuhanje žganja na dvakratno število do sedaj za to določenih dni.

Končno zahteva odsek, da se naj točenje žganih pihač na drobno spet dovoli in da ubogemu ljudstvu, ki si ne more privoščiti drugih okrepčil, da si nabavi vsaj to okrepljilo v zmrzni meri.

4. Gleda zaščite provenience (je dom vina: ljutomerčan, bizejčan itd.) vina. Da se zloraba imen naših slovitih vinorodnih krajev, kakor ljutomerčan, pekčan, zavrčan, bizejčan itd. na veliko škodo našega vinarstva onemogoči, oziroma omeji, se poziva vlada, da naj v interesu vinarstva in konzumentov izda za čas, dokler se ne izpolnilo in zjednačijo obstoječi vinski zakoni v Jugoslaviji naredbo za ščito provenience vina, s katero se:

a) pod kaznijo prepove točenje ali prodaja vina pod katerimkoli imeni naših slovitih vinskih goric, razven, če se dotični prodajalec izkaže s to zadevno proizvodno priznanico;

b) določi, da se vino, ki ni krito s proizvodno priznanico, sme točiti in prodajati le pod imenom "vino";

c) uvedejo komisije za presojo vin, j. za varstvo provenience in izdajanje proizvodnih priznanic ter določi pristojbina za izdajo proizvodnih priznanic;

d) pospeši kletarska kontrola v zaščito provenience.

Za izdajanje proizvajalnih priznanic naj bi se ustanovile za vsaki vinarski okoliš (za področje vseake kmetijske podružnice) posebne komisije (Komisija za presojo vin za vinarski

okoliš . . . v . . .), obstoječa iz treh članov, ki bi jih imenovala deželna vlada na predlog dotedne Kmetijske podružnice. Pri izdajaju priznanic bi se postopalo sledeče: en član komisije bi se podal v klet posestnika, kateri želi priznanico za svojega kupca in pretakar ravno vino za njega. Ta član bi vzel od napolnjenih sodov, ki so namenjeni za transport, vzorec ter vzorec in sode sprič posestnika za pečatil. Komisija bi se potem sešla po potrebi ter bi vzorec preskušala ter za vino, katero kvalitativno odgovarja izdala certifikate (proizvodne priznanice) proti gotovi pristojbini.

5. Gleda skladišča za umetni gnoj in druge gospodarske potrebščine v Mariboru. Ker se često dogaja, da dobiva Slov. Kmetijska družba razne gospodarske potrebščine v vagonih preko Spilja v Ljubljano in morajo vsled tega Štajerske podružnice, ki dobivajo blago od družbe, nositi dvakratne transportne stroške po železnici (največja nesmisel se dogaja pri razpoljaljavi apnenega dušika, ki ga ima družba iz Ruške tovarne pri Mariboru v zalogi v Ljubljani in ga od tam pošilja spet na Stajersko), se Slov. Kmetijska družba nujno poziva, da ustanovi za Štajerske podružnice za blago, ki ga dobiva preko Spilja, v Mariboru primerno skladišče.

6. Gleda izvoza in uvoza vinskih trt. Pred nekaj dnevi je bilo čitati po raznih listih, da je izvoz trt iz Jugoslavije prepovedan, kar je čisto naravno, ker je pomanjkanje trt v Jugoslaviji velikansko. Par dni pozneje je bilo čitati notico, da je tudi uvoz trt zabranjen. Za slučaj, da odgovarja notica resnici, se je vladu opozorilo, da je treba prepoved uvoza takoj ukiniti in uvoz na vse mogoče načine pospešiti.

Sajenje tobaka.

Ministrstvo finanč je dovolilo za leto 1921 gojenje tobačne rastline na Štajerskem v okrajih: Konjice, Celje, Brežice, Ptuj, Maribor in Ljutomer in končno v celiem Prekmurju.

Leta 1920 so se izvršili po teh okrajih poskusni nasadi, leta 1921 se bo gojenje izvrševalo v še večjem obsegu.

Pripravlja se ustanova urada za tobakovo kulturo v Ptiju in po potrebi ekspositura v Prekmurju; ako se izkaže veliko zanimanje na Dolenjskem, oziroma v Belokrajinji, upostavi se tudi v Novem mestu tak urad.

Tovarniško vodstvo upa, da se bo že početkom meseca februarja 1921. l. moglo pričeti s prijavljenjem sadivcev v vseh naštetih okrajih.

V katerih okrajih, oziroma v katerih občinah in selih se bo dopustilo sajenje tobaka, je odvisno od števila prijavljenih sadivcev. Za začetek dovoljeno je nasaditi najmanj 5 arov, to je 500 kvadratnih metrov, oziroma 2 tisoč sadik jednemu kmetu.

Želeti je in potrebno je, da se v jednem selu če le mogoče večina kmetovalcev oprime te kulture. S tem je olajšano monopolni oblasti nadzorstvo in pouk, kmetje sami so pa bolj varni pred tativno, ako ima vsak vaščan svoj tobačni razsad.

Za Slovenijo namenjena je saditev velikolistnih ogrskih vrst. Te vrste dajo obilo žetev in so za našo fabrikacijo posebno potrebne, da slednjič zmoremo zadostiti zahtevi konsumentov po tobaku za pipi in za zvečenje. Finejše vrste se bodo za sedaj gojile le za poskušnjo, da vidimo, ako bi pri nas uspeval. Pridelek tobaka velikolistnih vrst na 1 ha je 1800–2000 kg. V dobrih letinah pa je pridelek preko 2000 kg na 1 hektar ali na 1% joh.

Odkupne cene za 1 kg oddanega tobaka znašajo povprečno 24 K. Seveda se odkupna cena ravna po kako vosti blaga.

Monopolna uprava je določila za Slovenijo v letu 1921 sledeče odkupne cene za 1 kg sirovega tobaka in sicer za izredno lepi del pridelka 56 K, za I. klaso 40 K, za II. klaso 24 K, za III. klaso 16 K, za IV. klaso 12 K za odpadke (furdo) vezane 8 zane 4 K.

Vodstvo tovarne je mišlo, da tobačna kultura dajala načelno kmetu izredno dobitke, če se bo oprijel te kulture in beznijo, marljivostjo in vesi.

Mislimo, da ni treba še

da sme saditi tobak le tisti, ki dobi za to dovoljenje in se s tem zaveža, da ves pridelek odraža državnemu mečpolu, ki mu ga po določenih cenah od kupi.

g KMETIJSKA PODRUŽNICA Maribor in okoliš naznana, da udje, ki so bakreno galijo naročili in plačali, lahko pridejo ponjo. Izdaja se v trgovini Klanjšek in Penič (Vetrinjska ulica). Ker je Kmetijska družba ceno enim, ki so galijo plačali pred 15. decembrom, pri kg za 1 K znižala, bodo podružnica vsem, za katere to velja, pri odvzemtu to krono vrnila. Opozarja se, da vinogradniki obenem z galijo tudi lahko iz iste zaloge dobodo vinogradno žveplo, kg po 13 K.

g KMETSKA ZBORNICA. Poljedelsko ministrstvo namerava ustanoviti posebno kmetsko zbornico za celo državo. Vse tozadne predpriprave predpriprave so že dovršene. Kakor se poroča, bodo izvoljeni v to kmetijsko zbornico najrazumniji kmetje in kmeti zbornico izvajajo v Štajerskih podružnicah in Štajerskih kmetijah.

g MESARJI HOČEJO cene živini tiščati h tem! Od vseh strani dobivamo poročila, posebno iz marenberškega okraja, da mesarji širijo po vseh krajih vesti, da cene živini neprestano padajo. Nikjer pa še ni bilo slišani, da bi mesarji hoteli na lastno roko znižati cene mesu. Tako se spravlja na kmeta in druge manj premožne sloje vsi: mesarji, prekupci in davčne oblasti. Če kmet ne bo mogel roditi živine za pošteno ceno, od koder pa naj li v zame denar? Iščimo rešitev iz takih razmer s tem, da organizirajo naše zadruge izvoz živine v Švico, na Češko, v Nemčijo in druge severne kraje.

g VREDNOST DENARJA. Za 100 avstrijskih krón daš 25–26 naših krón, vrednost ene lire znaša 5 krón, za 100 naših krón kupiš 203 do 205 nemških mark.

g HMELJ. V drugi polovici meseca decembra je bilo na hmeljskem trgu v Žalcu precej živahno popraševanje po hmelju. Cene so se gibale med 3500 do 3800 čehoslovaških krón za 50 kilogramov.

Dopisi.

PESNICA pri Mariboru. Glavna Mermoljeva roka pri barantiji z jabolki, oboževatelj cesarja Karla in bivši krčmar Aleksander Hojniggg se je vozil pred nekaterimi dnevi v Gradec. Rekel je, da gre v Gradec radi »kſefta«. Čudno pa je, da se je g. dunajskemu romarju ravno tedaj mudilo tako silno v Nemško Avstrijo, ko so tam zborovali Südmarkovci in ptujski Nemci. Mogoče se je g. Hojniggg pri kſeftanju s sadjem zoper porodila želja po ustanovitvi šulferskih »Kernstockschule« na Pesnici. Če bo g. romar kaj tajil, bomo mu pa mi pojasnili, čemu je romal v Gradec.

Sv. Jakob v Slov. gor. K dopisu v »Slov. Gospodarju« o volitvah pri Sv. Jakobu bi si dovolili nekoliko pojasnil. Res je, da je imela Samostojna večino, katero je dosegla z načrtu dnejsjimi lažmi. Saj so brez značajnih agitatorji trosili celo o vodstvu Kmetijske podružnice najdrže laži, samo da bi pridobili glasove pri volitvah. Take ostudne laži in pa podkupovanje je zmotilo marsikogar. Kar se tiče Kmetijske podružnice jih bodo različni obrekovalci dovolj slišali na občinem zboru dne 23. januarja. Ravnotak pa je tudi zlo, da je danes skoraj vsem samostojnim volicem žal, da so se dali zapeljati, skoraj vsi se sramijojo in tajijo, da bi glasovali za Samostojno. Spoznali so kar v prvih tednih, da so samostojni poslanci snešili vse svoje obljube, nas grdo načagali na shodih in v »Kmetijskem listu« ter nas izdali tam dolje v Beogradu, ravnotak kmete, kakor viničarje, katerim niso nikdar nič obljubili in nič dobrega storili. Zato bi bilo najboljše, da se o tem ne piše in ne govori, a dopisnik je nasedel govorcem samostojnih, da je g. Peklar Matija z njimi. Volitev je bila tajna, pa

kot mi krčansko zavest g. Peklar oznamo, kakor vsem o tem, ka je njegov značaj in njegovo vzorovljenje razločuje od samostojnih, je to najboljše zagotovilo, da on na noben način voli s Samostojno. Da pa kot gostilničar ljudi od Samostojne ne more metači čez prag in da

ne more nič za to, če samostojni z njegovo osebo agitirajo, pa mora vsak spoznati. Toliko smo napisali, da poopravimo krivico, katera se je s prejšnjim dopisom g. Peklariju Matiji storila.

Sv. Marjeta pri Moškanjcu sicer ima šestrazredno šolo, toda uspehi so naravnost malenkostni. Razmere na ti šoli so namreč takšne, da kričijo po železni metli. Pozivljamo merodajce Šolske oblasti, da napravijo red!

g LJUTOMER. Smrtna kosa. V Cenzavjevcih je bila na novo leto pokopana Kata Kosi (Vinčeva Kata) vrla gospodinja-kmetica. Svoje posestvo je sporočila svrhu ustanovitve nove župnije v domači vasi. Pokojnici večni mir!

— V Presiki je umrla po kratki bolezni gospa Ernestina Srša (Babić). N. v. m. p.

SREDIŠČE. Naši samostojni občinski očetje so silno občutljivi. To smo se prepričali pred kratkim, ko je občinski sluga pri cerkvi razglasil, da ni res, da oni slabu gospodarijo, dasi to čivko vrbaci na strehi. Kdor tega ne veruje, naj le pride in pogleda naše občinske pote; naj le pride in preteha našo središko blato; skoraj bomo do ušes v njem tičali. Kako spretno gospodje gospodarijo pri občinskem mlinu, naj le vpraša občinske mlinarje, kdor hoče kaj vedeti. Svoj čas so tudi poskušali z raznimi zadrugami, ker se pa zadružništvo ne vjema z liberalizmom in je menda premalo neslo, se gospodom ni ljubilo delati, so tudi s svojimi zadrugami prišli na psa. Občina zdaj res nima dolga, ampak tega so se znebili ti »zvornički« gospodarji na ta način, da so prodali hrastov gozd, oziroma les enemu svojih in sicer po takci ceni, da je napravil zraven stotisoč dobitčka. Središčani pa zdaj nima ne drži za kurjavo ne lesa za nujno rabo. Zanimivo je, kako sodijo gospodje sami o sebi. Eden izmed njih se je namreč baje izrazil tako-le: »Mi nismo za drugo, da bi prišel kdo in nas ven zmetal skozi okno iz občinske hiše.« Da, da gospodje čutijo, da so dogospodarili in da bodo pri prihodnjih občinskih volitvah šli v »penzijo«, zato so tako vznemirjeni. Njih samostojni suknjič jim menda ne bo pomagal veliko.

Konjice. Nekoliko novic iz našega kraja: Volitve so približno tako izpadele, kakor drugod. Splošna nezadovoljnost in geslo: proč od Srbov sta jih veliko pognala med socialistike, ki drugače o socialističnem programu še niti pojma nimajo. Samostojna je dobila, čeravno smo imeli izdajalce v lastnih vrstah in so naši liberalci zabitom na vso moč agitirali, zelo malo. Sedaj se nekaterim bolj pametnim odpirajo oči. — Dne 2. jan. smo imeli prireditev Bralnega društva. Igrali so dve igri: »Sanje« in »Tri sestre.« Vsi igralci so izvrstno izpolnili svojo dolžnost. Prizor »Božični večer beračice Bajde« je marsikoga do solz ganil. Č. g. Viktor Preglej, župnik na Straničah, je v jedrnatih besedah označil načela Bralnega društva, ki so: krščanstvo, modrost, ljubezen do ljudstva. Vsi smo odšli zadovoljni domu želen, da bi zopet videli kmalu kaj tega. Bralnemu društvu, Orlu in Dekliški zvezzi v Konjicah kličemo: Le vstrajno naprej po začrtani poti!

Mozirje. Pri naših tukajšnjih naročnikih je prišlo v navado, da ako si izmislijo kak dopis, ga dajo kar ob enem najmanj v tri ali štiri časnike, celo v hrvaške včasih. Za Božič je izšel v »Novi Dobi«, »Napreju« in »Južoslavij« slediči dopis iz Rečice ob Savinji: »Naši klerikalci so vsled izida volitev podivljali in lajajo kakor psi po svojih listih. Bojimo se, da ne dobe stekline in skrbimo že, da se še pravočasno razglasiti pasji zapor in oskrbe nagobčniki, da ne bodo nevarni. Sicer pa bodo tudi bikovke za te vrste stekličev dobre. Ali smo še svobodni državljanji? Živila tajna voliev? Spieparkeljni.« — Mi

MALA OZNANILA.

Posestvo srednje velikosti ali gostilna pri cesti se vzame v najem. Naslov v upravnemu listu. 1060

15 lit. mleka dnevno išče zavod Prešernova ul. 6. Mrk. 1057

Posestvo v dobrem stanu, v lepem prijaznem kraju na prodaj, deset oralov zemlje. Hika in gospodarsko poslopje je v dobrem stanu. Cena se izve pri posestniku Fr. Žižek v Gladomesu pri Sv. Venčeslu, Sl. Bistrica. 1-2 1061

Zaradi bolezni se proda 1 velika kredenca za obednico za 2000 K., 1 fina kredenca za kuhinjo za 1800 K., 1 velike stojčeče zrcalo na kolcih za 3200 K. Ogleda se v Mariboru, Tkalska cesta 9, od 10-12 ure. 5

Suknja, dolga, črna, zimski, moška se proda Frankopanova ul. 37, Maribor. 1088

Pozor! Po cenji na prodaj: razna moška, ženska in otroška obleka, klobuki, čevlji, bluze, kostumi, jopice, plašči-bleke, bela bleke, zimske in gumijevi plašči, lampasi, jahalne hlače, salonske oblike, krasne in navadne kožušaste plašče, suknje in hlače iz usnja, gamaške, servijete, snežne avbe, trikot perilo, namizno perilo posteljno perilo, prti, zastori, razna kožušina, kuvert-odeja, namizni prti, pohištvo za spalne sobe, stare pohištvo, omare, salonske mize, kuhinjske mize, koci, konjške odelje, vozilke, otroške kožuše, bolniški stolci, fotelje, blazine, lepe preproge, podobe, zrcala, svetilke, svetilniki, žepne ure, verižice, ure na nihala, razne prstane, zhane, zapestnice, bisere, razna zemljanovska džarila, pisalni stroji, torbice za akte, lovsko torbico, redna dela, gramofone, fotografidne aparate, daljnogledi, citre, sekirice, kujige, otroške hčice, in razno drugo. J. Schmidl, Maribor, Koroška c. 18-L. 1

Glasovir, podolgovast, dobro ohranjen, z 6 oktavami, manjka mu le par strun in uglasbe, je za izredno nizko ceno 600 K. na prodaj pri Ivanu Srebrotnik, organist v Zavodnjem, pošta Šoštanj. 1-2 5

Potrebujem za posestvo na Pohorju majerja za opravo živine in vojenj. Zakonska bran malik otrok imata prednost. Dam časnu primeren lep zaselek v demarju in po dogovoru popolno izramo ali nivo in deputat in na zahtevo tudi obliko in obutev. Kdo kote službo sprejeti naj mi piše takoj ali pa naj v prih. tednu osebno pride v mojo stanovanje v Mariboru, Krekova ulica št. 8, I. nadstropje. Dr. Franc Glančnik. 4

Hiša se proda v Studencih pri Mariboru, Limbuška cesta 29. 2

Mlad mizarski pomočnik išče službe. Naslov pove upravljanje. 3

Ženska obleka na prodaj. Vpraša se v branjariji, Koroška cesta št. 50. Maribor. 6

Proda 80 ali pa zamenja: težji kmetiški voz, dvopršen, l. hke sani, dva para konjskih napravni komatov, več kg konjskih podkrov, sani za drsanje drv. Kupim več panjev debel. Leopold Štemberger, posestnik, Gabrovje št. 24, p. Konjice. 1-2 7

Fižol, pšenice, rž, ter sploh se deželne pridelke kupi in plača najbolje trgovini z deželimi pridelki Josip Serec, Maribor, Aleksandrova c. 57

Tovorni avto. Gospodarska zadružna proda tovor avto znamke „Baba“ s 40 HP. Avto je v popolnoma breslubnem stanju in na ogled pri tvrdki „Melištroj“ v Mariboru. Natančnejše podatke daje ravnateljstvo zadružna. 1084

Vinogradniki pozor! Na oceni cepljene trete so na prodaj in sicer najbolj rodotinje vrste. Bela Šmaronica in sicer necepljena, ki pa jako bogato roditi. Kdo si hoče naroditi lepo in močno cepljene trete, naj se takoj oglesi pismeno ali ustmeno pri Francu Sledniku, trdnar pri Sv. Lovrenu v Slov. gor., p. Joršinci pri Ptaju. Cena trtam po dogovoru. 1018

Šafer, kateri se dobro razume pri poljedelstvu in živinoreji, se sprejme z 1. prisencem. Ponudbe s pričevali, navedbo dosedanja za službovanja in označbo zahtevane plate na Peter Majdič, Celje. 1007

Slovenški Gospodar! naj bo v vsaki hiši!

Samo 1 minuto hoda

imate od kolodvora pa do špecerijske trgovine

FRECE & PLAHUTA, Celje

Aleksandrova (prej Kolodvorska) ulica 7.

Vedno sveže špecerijsko in kolonijalno blago

POZOR! Mlinarij, kmetije, stavbeniki in stavni podjetniki, dobite Žične mreže za poljedelstvo v trgovini za košare in rešela

1-3 **SAMO PRI JOSIP ANTLOGA, Maribor**
TRG SVOBODE (Sofieuplatz).

Tankaj se uprejemo tudi vse v to stroke spadajoča popravila. Plemenit vprašanjem je priložiti znakomu za odgovor. 928

G. ROTH

delniška družba

Oddelek tovarna za stroje
DUNAJ, Erdbergerlände 28 c—34 c.

**Hidravi.
naprave za stiskanje
OLJA**

za poljedelske obrate. Poseje v 10 urah od 250 do 1800 kg semenskega zrnja.

TOVARNE:
Dunaj—Liesing,
Dunajske Novo mesto—Felixdorf.

1-2 917

Pristna in zelo močna črna in bela

1-6 **DALMATINSKA** 892

VINA

se dobijo po zmernih cenah samo pri dalmatinski zalogi

Ivan Matković, Celje
Glavni trg 8.
Posebna črna vina za slabokrvne.

Naročajte Slov. Gospodar.

DANICA

KREMA za obuvvalo

čisti, svetli in
konzervira kožo

PROIZVAJA:

SLAVIA" tvornica kem. orodij del. d.
ZAGREB ILICA 213 Brzojavi: CEMIA

Odgovorni urednik: Franjo Žebot.

Umetnagnojila

kalijeva sol, kostna moka, kostni superfosfat itd. itd.

dobavlja najkulantnejše :

VINKO VABIČ ZALEC

1-4 SLOVENIJA 970

Zakrivlja ponudbe za vagonke, polvagonke in manjše maočilne

Med. univers.

dr. Franjo Jankovič

ordinira, razen nedelje in praznikov vsaki dan od 11. do 13. ure

1-2 1045

v MARIBORU, Prešernova ulica št. 4/1.—2.

POZOR!

Ne zamudite prilike

ogledati si novo urejeno manufakturno in modno trgovino

1088 DRAGOTIN SIREC, CELJE, Cankarjeva al. 4

Slav. občinstva in trgovcem vlagajoča nazaj, da sem otvoril popoloma novo urejeno trgovino z manufakturnim in modnim blagom. Založil sem isto, z ogromno maočino krasno sortiranega inozemstva blaga, po čudovito nizkih cenah. Za naklonjenost se cenj. odjemalcem prizoričam, zagotavljam ob prijazno in solidno postrežbo z odlič. spoštov. Dragotin Sirec.

VEDNO NOVOSTI! KONKURENČNE CENE!

Etagere za kuhinje

elegantne garniture z napisi.

KARBID,

krasne karbidove svetilke, kuhinjska posoda vseh vrst na debelo po tovarniški ceni v želez. veletrgovini

IVO ANDRASIC, MARIBOR, VODNIKOV TRG št. 4.

NAZNANILO.

Tvrđka NARAT & ŽURMAN pri Sv. Križu tik Rogatske Slatine in v Ratanski vasi nazaj, da sta se njo družabnika razdrožila. Tvrđka se glasi od sedaj naprej :

JANKO NARAT

trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki, S. Križ—Rogatska Slatina. 1047

UKAZ

1-4 ni ampak ogromen dobikek naredite, ako še danes naročite ilastovanem cencu ali grete v veletrgovino R. STERMECKI CELJE, katera je dobila ogromno množino sukna, ba-henta, volne, eefirja, drnka in raznega manufakturneg blaga iz inozemstva ter prodaja po čudovito nizkih cenah. 952

Slovenci sirite naše liste!

Inserati v Slovenskem Gospodaru imajo naj večji uspehi

SLAVIA" tvornica kem. orodij del. d.
Tel. fon 5-46